

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії,
Президент Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

С. М. КВІТ

15 травня 2022 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ступеня магістра за спеціальністю
033 «ФІЛОСОФІЯ»
(галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»;
Освітньо-наукова програма: «Філософія»)

Схвалено
Вченою радою
факультету гуманітарних наук
(протокол № 2 від 5 травня 2022 р.)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фахове вступне випробування для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 033 «Філософія» передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» у 2022 році для тих вступників, які вступають на навчання на освітньо-наукову програму «Філософія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, і передбачає перевірку здатності до опанування цієї програми на основі здобутих раніше компетентностей.

Фахове вступне випробування відбуватиметься **дистанційно в режимі онлайн на платформі Microsoft Teams** (дивись Додаток 11 до Правил прийому) у формі **усної співбесіди за білетами**. Під час випробування кожен абітурієнт має висвітлити три питання, вміщені в обраному екзаменаційному білеті. На підготовку до відповіді кожен абітурієнт матиме 45 хвилин.

Зразок білета:

1. Філософія, її сутність і завдання.
2. Філософські погляди Геракліта.
3. Аналітична філософія, її специфіка та основні представники.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Філософія, її сутність і завдання.
2. Основні філософські дисципліни, їх специфіка.
3. Основні історичні етапи розвитку філософії, їх специфіка.
4. Головні категорії онтології.
5. Поняття субстанції і типи онтологічних теорій.
6. Проблема співвідношення Бога і світу.
7. Проблема буття Бога. Докази його існування.
8. Свідомість, її структура і головні функції.
9. Проблема співвідношення душі й тіла та головні підходи до її розгляду.
10. Принцип детермінізму та його методологічне значення.
11. Свобода як філософська проблема.
12. Пізнання: його сутність, рівні та форми.
13. Проблема істини. Критерії достовірності в науковому пізнанні.
14. Наукові революції і зміна історичних типів наукової раціональності.
15. Предмет логіки як науки. Головні формально-логічні закони.
16. Поняття як форма мислення.
17. Судження як форма мислення.
18. Проблема суб'єкта історичного процесу.
19. Лінійні моделі історії. Ідея прогресу в історії.
20. Циклічні концепції у філософії історії.
21. Сенс історії, його філософські інтерпретації.
22. Проблема «законів історії». Детермінізм і свобода в історії.
23. Естетика як філософська дисципліна.
24. Основні типи етичних вчень.
25. Предмет філософської антропології.
26. Поняття «індивід», «індивідуальність», «особистість».
27. Предмет соціальної філософії.
28. Соціальні інститути: сутність, рівні і види.

29. Наука і техніка як соціальні феномени.
30. Інформаційне суспільство як предмет філософського осмислення.
31. Вчення про чотири шляхетні істини у буддистській філософії.
32. Етичне вчення Кун-Фу-Цзи.
33. Історичні межі та періодизація античної філософії.
34. Філософські погляди представників мілетської школи.
35. Філософські погляди Геракліта.
36. Вчення про необхідність і випадковість у філософії Левкіппа-Демокріта.
37. Вчення про буття у філософії Парменіда.
38. Філософський зміст апорій Зенона.
39. Філософія софістів.
40. Сократ і сократичні школи.
41. Вчення Платона про ідеї.
42. Соціально-політичні погляди Платона.
43. Арістотель про предмет «першої філософії».
44. Вчення Арістотеля про причини і начала суцього.
45. Етика Арістотеля.
46. Основні напрямки елліністично-римської філософії.
47. Середньовічна філософія: періодизація та історична специфіка.
48. Сутність суперечки про універсалії та її місце в історії середньовічної філософії.
49. Основні риси філософії доби Відродження.
50. Поняття «вченого незнання» у М. Кузанського.
51. Філософський світогляд Дж. Бруно.
52. Політико-філософська доктрина Н. Макіавеллі.
53. Концепція нової науки у Ф. Бекона.
54. Поняття методу у Р. Декарта. Головні правила методу.
55. Монізм і натуралістичний пантеїзм Б. Спінози.
56. Монадологія Г. Ляйбніца.
57. Британський емпіризм, його еволюція та головні представники.
58. Суб'єктивний ідеалізм Дж. Берклі.
59. Скептицизм і феноменалізм Д. Г'юма.
60. Поняття «суспільної угоди» у філософії Ж.-Ж. Руссо.
61. Головні риси французького матеріалізму XVIII ст.
62. Структура і основна проблематика «Критики чистого розуму» І. Канта.
63. Зміст Кантового поняття «річ у собі».
64. Практична філософія І. Канта. Визначення категоричного імперативу.
65. Закони діалектичної логіки Г. Гегеля.
66. Розкрийте сутність антропологічного матеріалізму Л. Фюєрбаха.
67. С. К'єркегор і становлення філософії екзистенціалізму.
68. Поняття «волі до життя» у філософії А. Шопенгауера.
69. Ніцшеанський нігілізм і критика метафізики.
70. Ф. Ніцше: переоцінка цінностей та поняття «волі до влади».
71. Філософські ідеї «баденської школи» неокантіанства.
72. Феноменологічна філософія Е. Гуссерля.
73. Роль М. Шелера у становленні філософської антропології.
74. Фундаментальна онтологія М. Гайдеггера.
75. Екзистенціалізм у філософії XX в.: основні ідеї та етапи розвитку.
76. Поясніть сутність поняття «осьовий час» (за К. Ясперсом).
77. Основні поняття класичного психоаналізу.
78. Предмет і проблематика філософської герменевтики.
79. Структуралізм та постструктуралізм у філософії XX ст.
80. Філософія прагматизму.

81. Аналітична філософія, її специфіка та основні представники.
82. Філософія мови Л. Вітгенштайна.
83. Філософія позитивізму та її еволюція.
84. Критичний раціоналізм К. Поппера.
85. Т. Кун про структуру наукових революцій.
86. Особливості розуміння філософії в культурі Київської Русі.
87. Філософія в Києво-Могилянській академії (XVII–XVIII ст.).
88. Філософський зміст вчення Г. Сковороди про «дві природи і три світи».
89. Морально-етичний зміст сквородинівської концепції «сродної праці».
90. Філософія в Київській духовній академії (1819–1924 рр.).

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

Підручники, посібники

1. Горський В. С., Кислюк К. В. Історія української філософії : Підручник. – К. : Либідь, 2004. – 488 с.
2. Гусев В. І. Західна філософія нового часу XVII – XVIII ст. : Підручник для вузів. – 2-е вид. – К. : Либідь, 2000. – 368 с.
3. Гусев В. І. Нариси з історії філософії Нового часу. – К. : НаУКМА, 2020. – 344 с.
4. Конверський А. Є. Логіка : підручник. – 2-ге вид., випр. – Київ : Київський університет, 2017. – 390, [1] с.
5. Кондзьолка В. В. Історія середньовічної філософії : Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. – Л. : Світ, 2001. – 318 с.
6. Основи практичної філософії : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [А. М. Лой та ін. ; наук. ред. проф. Лой А. М.] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київ. ун-т, 2011. – 511 с.
7. Причепій Є. М. Філософія: підручник. – Вид. 3-тє, стер. – К. : Академвидав, 2009. – 592 с.
8. Рассел Б. Історія західної філософії. – К. : Основи, 1995. – 759 с.
9. Рьод В. Шлях філософії: з XVII по XIX століття. – К. : Дух і Літера, 2009. – 388 с.
10. Рьод В. Шлях філософії: XIX–XX ст. – К. : Дух і Літера, 2010. – 368 с.
11. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії: Від Декарта до Вітгенштайна. – К. : Основи, 1998. – 331 с.
12. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 1 : Антична і середньовічна філософія. – Л. : Свічадо, 1997. – 456 с.
13. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 2 : Філософія Нового часу до 1830 року. – Л. : Свічадо, 1999. – 352 с.
14. Татаркевич В. Історія філософії. Т. 3 : Філософія XIX століття і новітня. – Л. : Свічадо, 1999. – 568 с.
15. Філософія : [підручник] / Марія Фюрст, Юрген Тринкс у співпр. з Ніколаусом Галмером ; пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. - Вид. 2-ге. - Київ : Дух і Літера, 2019.

Довідкова література

1. Філософська думка в Україні: біобібліографічний словник / авт. кол. : В. С. Горський, М. Л. Ткачук, В. М. Нічик та ін. – К. : Унів. вид-во «Пульсар», 2002. – 244 с.
2. Філософський енциклопедичний словник : енциклопедія / НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди ; голов. ред. В. І. Шинкарук. – К. : Абрис, 2002. – 742 с.
3. Stanford Encyclopedia of Philosophy [Електронне джерело]. – Режим доступу: <https://plato.stanford.edu/contents.html>

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання відповідей на питання здійснюється за 200-бальною шкалою (0 – 200 балів), за критеріями, зазначеними у Таблиці 1.

Таблиця 1

Кількість балів за відповіді на питання	Критерії оцінювання
181 – 200	Абітурієнт правильно та у повному обсязі розкрив усі три питання, вміщені в екзаменаційному білеті, виявив глибоке розуміння їхньої суті та змісту, а також високий рівень теоретичних знань і практичних умінь з фахових дисциплін. Відповіді абітурієнта засвідчують здатність до аналізу та інтерпретації засвоєного матеріалу, відмінне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
151 – 180	Абітурієнт правильно та у повному обсязі розкрив не менше двох питань, вміщених в екзаменаційному білеті, або правильно, але недостатньо повно, розкрив усі три питання. Відповіді абітурієнта засвідчують у цілому високий рівень засвоєння програмного матеріалу, здатність до його аналізу та інтерпретації, належне володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
100 – 150	Абітурієнт правильно та у повному обсязі розкрив не менше одного питання, вміщеного в екзаменаційному білеті. Відповіді абітурієнта засвідчують задовільний рівень опанування програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, а також достатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.
0 – 99	Абітурієнт не надав правильної та повної відповіді на жодне з питань екзаменаційного білета. Відповіді абітурієнта засвідчують незадовільний рівень опанування програмного матеріалу і здатності до його засвоєння та інтерпретації, недостатнє володіння навичками логічного і послідовного викладу та його мовностилістичного оформлення.

Абітурієнт вважається таким, що склав фахове вступне випробування за спеціальністю 033 «Філософія» (освітньо-наукова програма «Філософія»), якщо його оцінка становить **100 – 200 балів**. У випадку, якщо результати фахового вступного випробування за 200-бальною шкалою становлять менше 100 балів (**0 – 99 балів**), абітурієнт вибуває з конкурсного відбору на спеціальність 033 «Філософія» (освітньо-наукова програма «Філософія»).

V. АЛГОРИТМ ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИПРОБУВАННЯ

5.1. Вступне випробування проводиться дистанційно з паралельною онлайн-присутністю вступника під час проходження іспиту на платформі **Microsoft Teams** з обов'язково увімкненою камерою.

Початок вступного випробування визначається розкладом вступних випробувань.

Вступник повинен зайти на платформу та пройти процедуру ідентифікації (приблизно за 30 хвилин до початку).

У разі початку повітряної тривоги вступник має терміново повідомити членів комісії в чаті MS Teams групи. Іспит для цього вступника буде скасовано, а у вступника з'являється можливість скласти іспит у резервний час згідно з графіком.

5.2. Для реєстрації вступника на вступний іспит буде використана поштова скринька, яку вступник зазначив у своєму електронному кабінеті вступника.

5.3. Вступник отримує запрошення на пошту, вказану при реєстрації в електронному кабінеті вступника. Адміністрація НаУКМА не несе відповідальності за помилку в адресі електронної скриньки вступника, яка використовується для авторизації.

5.4. Приймальна комісія додає вступників до екзаменаційних груп відповідно до поданих заяв.

5.5. У день проведення випробування вступник долучається до відеоконференції під власним прізвищем, ім'ям та іменем по батькові повністю з обов'язково увімкненою камерою.

5.6. Вступник проходить ідентифікацію через представлення документу, який офіційно підтверджує особу вступника.

5.7. Вступник проходить вступне випробування з постійно увімкненою камерою. У разі, якщо камера буде вимкнена, екзаменаційна комісія не буде брати до розгляду результати вступного випробування.

5.8. При виникненні питання вступник може поставити його через чат зустрічі або вголос, «піднявши руку».

5.9. Мікрофони під час проходження тестування будуть вимкнені та за потреби вмикатимуться членами комісії.

5.10. Під час проведення ідентифікації вступників та тестування буде відбуватись запис.

5.11. Результати вступного іспиту Приймальна комісія оприлюднює протягом доби після завершення іспиту на сайті Приймальної комісії.

Голова фахової атестаційної комісії

_____ В. І. Менжулін